

Csapat neve: 2,5 pontot ért, ha a csapat a forduló valamennyi megoldólapján és mellékletein megadta a csapatnevét, az iskolájának a nevét, valamint a csapat email címét!

Intézmény neve:

Csapat e-mail címe:

II. forduló 4. MEGOLDÓKULCS Az összefüggésekre és titkokra fény derül!

A második forduló 4. feladata összesen 13 pontot ért

Most pedig jöjjön az utolsó feladat, ami arra hivatott, hogy összeálljon a kép az 5 diák és a TI fejtekben a társadalmi, gazdasági és környezeti problémák összefüggéseivel kapcsolatban.

I. Oldjátok meg az alábbi kérdéseket! Figyelem, az összes válaszlehetőség közül azt az **egy** lehetőséget kell kiválasztani, amely teljes mértékben igaz (azok a válaszok, amelyek csak részben igazak, nem számítanak jó megoldásnak).

Feladatonként a helyes válasz **2 pontot** ért, így összesen **10 pontot gyűjthettek össze**.

- 1. A korábbi feladatokból láthattátok, hogy minden mindennel összefügg. Az alábbi állítások közül vajon melyik határozza meg legjobban azt, hogy általánosságban miért van szegénység a világon?**
 - a) A szegénység egyetlen hajtóereje a munkanélküliség és az ezzel összefüggésben álló aluliskolázottság növekedése. Az oktatás-neveléshez való egyenlő hozzáférés a társadalom különböző rétegei számára nem biztosított, így egy igen nagy réteg aluliskolázott lesz és emiatt munkanélküli, ez pedig szegénységhez vezet.
 - b) A szegénység legfőbb hajtóereje egyfelől a társadalmi szakadék kialakulásához köthető; a befolyásos, gazdag emberek egyre nagyobb pénzbevitelre tesznek szert, így a jövedelem szűkebb körben összpontosul, egyéni érdekeket és nem a társadalom jólétét szolgálva. Másfelől bár jelenleg elegendő (természeti) erőforrás áll rendelkezésre a Föld lakói számára, azok eloszlása és az ahhoz való hozzáférés egyenlőtlen.
 - c) A szegénység valódi hajtóereje az emberek egyéni helytelen döntésén alapul. Ezek az emberek életük során nem megfontolt pénzügyi döntéseket hoznak, és így adósságokba verik magukat. Az adósságspirálból nem tudnak kiszabadulni, mert pl. további hiteleket vesznek föl a korábbi hitelek törlesztésére, ami az adósságot csak tovább növeli.
- 2. Miért korlátozott a hozzáférés az egészséges élelmiszerekhez és miért nem veszi észre sok ember azt, hogy amit fogyaszt az egészségtelen?**
 - a) Az egészséges helyi termékeket, élelmiszereket a termelők csak helyben tudják értékesíteni a kisebb közösségekben, a nagyvárosokba nem tudnak eljutni a kisebb áruválasztékuk miatt. Jelenleg Magyarországon egyetlen nagyvárosban sem található helyi termelői piac, így a vásárlók csak a nagy bevásárlóközpontokat látogatják.
 - b) Az egészséges élelmiszerek előállítása nagyon költséges, így nem is éri meg, ezen felül a kimerülő természeti erőforrások csak korlátozottan teszik lehetővé a termelést. Mivel az egészséges élelmiszerek ennyire korlátozottak, a fogyasztók csak az egészségtelen élelmiszerekhez férnek hozzá, ami a drágább termékeknél csak kicsivel egészségtelenebb.

A vetélkedőt az Európai Unió EuropeAid programja támogatta. Tartalma kizárólag a szervezők felelőssége, nem tekinthető az EU álláspontjának. Projektszám: DCI-NSAED/2012/280-554

Csapat neve: 2,5 pontot ért, ha a csapat a forduló valamennyi megoldólapján és mellékletein megadta a csapatnevét, az iskolájának a nevét, valamint a csapat email címét!

Intézmény neve:

Csapat e-mail címe:

- c) Sok ember számára az olcsó, de ugyanakkor egészségtelen élelmiszer a leginkább hozzáférhető (ár és nem a minőség alapján választanak). Az élelmiszer tömegcikk, melyet leginkább nagyvállalatok állítanak elő, akiknek érdeke pedig az, hogy egyre nagyobb profitra tegyenek szert, és nem az, hogy mennyire környezet- és egészségbarát a termék. Emellett a fogyasztókat (néha megtévesztő) reklámokkal sarkallják a sokszor egészségtelen élelmiszerek megvásárlására.

3. A kongói külszíni ónbányák működésének, környezet- és társadalomromboló tevékenységeinek (gyerekek kényszermunkája, fegyveres konfliktusok, környezet pusztítása) mik a legfőbb mozgató rugói?

- a) A bányák működése kizárólag a kitermelő cégek felelőssége. A folyamatos erőforrás kiaknázás, nyersanyag kitermelés a gyártás alapja, melynek a mozgatórugója a profitorientáltság. A cégek újabb és újabb termékeket állítanak elő nagy mennyiségben, amelyeket a médián keresztül reklámoznak a fogyasztóknak.
- b) Ezen tevékenységek a fogyasztói társadalom igényein alapulnak. A profitorientált kitermelő nagyvállalatokat Kongóban nem kötik olyan szabályok, mely a helyi lakosság és környezet érdekeit kellő szinten védené. A kereslet és kínálat összefügg. A fogyasztók mindig újabb és újabb kutyüket vásárolnak, annak ellenére, hogy a régi még mindig működik, így ők is felelősek, akárcsak a termelők.
- c) A kongói bányák okozta problémák hajtóerői kizárólag a helytelen helyi kormányzáson, szabályozásokon alapulnak. Teljes mértékben a kongói kormány felelőssége, hogy ezek a környezetet és társadalmat károsan érintő tevékenységek így működhetnek. Ezekért a bányászati tevékenységekért a kongói kormány a kitermelő cégektől jutalékot kap.

4. A Haitin zajló erdőirtás következtében a helyi faállomány több mint 90%-a eltűnt. Mi volt az oka ennek a fakitermelésnek és mi lett mindezek hatása Haitire?

- a) A fákat Haitin az éghajlatváltozás következményeként egy járványos betegség támadta meg, ami miatt a teljes erdőállomány kiirtására volt szükség. Az újraterelítés megkezdődött, de még évekbe telik az állomány helyreállása.
- b) Azért történt ilyen mértékű fakitermelés, mert Haiti sok faszenet exportált más országokba, ezzel próbálva megoldani súlyos anyagi helyzetét. Azzal nem számoltak, hogy ezzel szó szerint saját maguk alatt vágják a fát; az eseménysorozat környezeti katasztrófához és súlyos társadalmi problémához vezetett.
- c) Haiti a faszén kitermelésből fedezte energiaszükségletét, ami a növekvő lélekszám miatt emelkedett. Így nagymértékű fakivágás kezdődött, ami ördögi kört indított el: egyrészt természeti katasztrófák sújtották Haitit (sárlavina az erózió miatt), másrészt, mivel szinte elfogyott a faállomány, több energiát nem tudtak termelni, ami nyomorba taszította a lakosságot, társadalmi összeomlás lett belőle.

Csapat neve: 2,5 pontot ért, ha a csapat a forduló valamennyi megoldólapján és mellékletein megadta a csapatnevét, az iskolájának a nevét, valamint a csapat email címét!

Intézmény neve:

Csapat e-mail címe:

5. Melyik állítás igaz a társadalmi elnyomás által érintett csoportokra?

- a) A elnyomás által érintett csoportok soha nem tudnak teljes mértékben integrálódni a társadalomba, a társadalom ezért nem tudja számukra biztosítani az egyenlő hozzáférés jogát és ezért nem is lehetnek annak hasznos szereplői.
- b) A társadalom számára mindenki értékes, ezért a társadalom és az emberek felelőssége annak elősegítése, hogy az érintettek saját képességeiket, tudásukat a társadalom javára fordíthassák.
- c) Az elnyomott csoportok mindig olyan plusz terhet rónak a társadalomra, melynek negatív hatása a társadalom egésze számára érzékelhető.

II. Mi az a „Hét és fél milliárdos kérdés”?

Fogalmazzátok meg saját szavaitokkal pár mondatban (az eddig tanultak alapján), hogy vajon mit takarhat a Hét és fél milliárdos kérdés?

3 pont

Az alábbiakban egy lehetséges választ olvashattok, de természetesen ehhez hasonló válaszokat is elfogadtunk.

A Földön közel 7,5 milliárd ember él. Hogyan élhetünk együtt úgy, hogy mindeközben fenntarthatóan használjuk a korlátozott erőforrásokat és a jól-létet tűzzük ki célul?

